

זֶהַר שִׁיר הַשִּׁירִים

והנהר ההוא אין נפרשים לעולם, ונמצאים לעולם ברצון באחדות ובשמהה, שתו ושכרו דודים, אלו הם אותן שלמטה שנקראים דודים לזמנים ידועים^[א] וזה ביארנו, בוא וראה באותן העליונים כתוב בהם אכילה בלא שתיה, מה הטעם, כי מי שיש לו נבלי יין מבקש אכילה, ולפי שנמצא שם יין המשומר כתוב בהם אכילה, ובאותן שלמטה שמבקשים לשתות כתוב בהם שתיה, אלו רעים ואלה דודים, אמר לו רבי אלעזר הרי נראה שדודים בחביבות הם, ולמה הם למטה, אמר לו אותן שמשותקים זה לזה ולא נמצאים תמיד ביחד נקראים דודים, ואותן שנמצאים תמיד יחד ואין נסתרים ואין נפרשים זה מזה נקראים רעים, ולכך אלו דודים ואלה רעים, אלה ברצון באחדות תמיד, ואלו בתשוקה לפעמים, וזה הוא שלימות הכל בשביל שתתברך כנסת ישראל, ואז שמחה בכל העולמות: רבי חזקיה דרש מקרא הזה בקרבנות, לפי שהם סעודת המלך להקריב

ויללה שנמתקים כלם ונתברכים יחדו, שהרי מסעודת המלך נהנים כלם^[ב] ומתי אוכלים כלם, בשעה שהמלך בשמחה, וכאשר המלך בשמחה משמה תחלה להמטרונה, ואחר כך כלם אוכלים ושמהים: רבי אבא אמר אכלו רעים שתו ושכרו דודים, אלו אותן השש שאמרנו, ואלו אותן שכתוב בהם הביאני המלך חדריו וגו', שתו ושכרו מיין ההוא המרוה לכל^[ג]: רבי אלעזר אמר כל אותן שמלמטה כיון שאלה השש נתברכין כלם שמלמטה מתברכים^[ד].

מי הם רעים ומי הם דודים

רבי שמעון אמר הכל נכון, אבל סוד הדבר אכלו רעים למעלה, שתו ושכרו דודים למטה, אמר לו רבי אלעזר מי הם למעלה ומי הם למטה, אמר לו יפה שאלת, אותו מקום העליון שהם באחדות ובשמחה שאין נפרשים לעולם, אלה נקראים רעים, וזהו שכתוב ונהר יוצא מעדן וגו', העדן

זו חזרה

קפג. ר' אבא גם כן לא פליג וגם הוא פירש שהתפארת בהזדווגות עם הכלה אומר בתי לגני וגו', הכל כנזכר לעיל, אלא מחדש שאכלו רעים מוסב על כלל שש הספירות, היינו שעם התפארת הן שש, התפארת הוא העיקר והשאר רעים לו, גם יש לקרות חדריו, והתפארת הוא מקבל הראשון את השפע מן הבינה, וקודם שמשפיע למלכות הוא מחלק השפע להרעים שלו חסד וגבורה נצח והוד שהן חדריו של התפארת, וההתחלקות היא לפי ענין הנצרך, או לעשות החסד לעיקר ההשפעה, או לעשות הגבורה לעיקר ההשפעה, ואחר כך שתו ושכרו דודים יסוד ומלכות מן השפע הבאה מן הבינה.

קפד. ר' אלעזר לא ינחא ליה לפרש אכלו רעים וגו' על כלל השש ספירות אלא מפרש כדעת הקודמים שאכלו רעים וגו' מוסב הכל על כלו דלתתא המקבלים השפע ולא על המשפיעים.

קפה. רבי שמעון אומר דכלא שפיר כמו שפירשו שהתפארת אומר להכלה בתי לגני בשביל להזדווג, מוכן ומזומן בחבור והתקשרות עם שאר הספירות שלו, מורי עם בשמי דהיינו חסד עם נצח וכו' הכל כנזכר לעיל, אבל סוף הפסוק אכלו רעים שתו ושכרו דודים הוא מבאר באופן אחר, וענינו כך הוא, כאשר התפארת משתוקק להזדווג עם הכלה שהיא המלכות להשפיע לה שפע, נצרך לזה

דקרבנא ועל ידי זה כלו מתברכאן משקיו דנחלא ואתרוו ממועא דנחלא, וסתם נחל יש לחשוב שזה המלכות, והמכוון שכלם מתברכים משפע המלכות, אם כן לא נזכר בדבריו ענין הזדווגות חכמה ובינה לדעת שיעקר השפע באה מהבינה, ולכך מוסיף ר' יצחק ואומר, אמת הדבר שעבודת ישראל גורם הזדווגות שש הספירות עם הכלה, אבל אין די באתערותא דלתתא הזאת בלבד לגרום הזדווגות להשפיע שפע בעולם הזה, אלא שנצרך לזה גם אתערותא דלעילא שאותן שש הספירות יתרוו משקיו דנחלא דלא פסיק והיא הבינה, ולא סתם נחלא שיש לחשוב דהיינו מלכות, נמצא שעבודת ישראל גורם ב' ענינים, שהם המשכת השפע מן הבינה להתפארת, וגם הזדווגות תפארת ומלכות ואחר כך משפעת המלכות לעולם הזה בפרטיות.

קפב. ר' יהודה גם כן לא פליג אלא שמוסיף ענין אחד, דקשיא ליה הלשון שכרו, מה ענין שכרות לכאן, לכך מתרץ שזה מוסב על שרי הדין המביאים יבנות ויללות בעולם הזה מעונשין שלהם, ועל ידי שתבוא ותגיע גם להם רב שפע מיין הבינה הממתיק כל הדינים, יתבסמו כלו ויהיו נעשים כשכורים שלא יקטרגו ולא ירעו ולא שחיתו לעם ישראל.